

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
T.a.v. afdeling Natura 2000
o.v.v. Leenderbos
Postbus 40225
8004 DE Zwolle

Valkenswaard, 10 januari 2017

Kenmerk: GENH 20170110-01

**Groen en Heem
Valkenswaard e.o.**
Oranje Nassaustraat 63
5554 AE Valkenswaard
040-22 60 010

info@groen-heemvalkenswaard.nl
www.groen-heemvalkenswaard.nl

Betreft: Zienswijze Natura2000-ontwerpbeheerplan Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux

Geachte heer, mevrouw,

Bij dezen treft u aan de zienswijze van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard e.o. met betrekking tot het Natura2000-ontwerpbeheerplan Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux .

De zienswijze van Groen en Heem Valkenswaard e.o. heeft betrekking op:

Grondwater

In paragraaf 3.1.5 op pagina 39 wordt ten aanzien van het grondwater geconcludeerd: “In grote delen van het Natura 2000-gebied vormt de hoge concentratie zink in de (beek)bodem en het grondwater een bron van historische vervuiling, als gevolg van industrie in het verleden. Mogelijk wordt het zink getransporteerd in oplossing met zuur grondwater (pH < 4,5).”

De regionale grondwaterstroming is noordnoordoostelijk gericht (TNO, 1983). De lokale grondwaterstroming is vooral richting de beekdalen

Uit recent onderzoek van 21 oktober 2016, in opdracht van de gemeente Valkenswaard, door Tauw bv van de stortplaats aan de Victoriedijk blijkt (uit hoofdstuk 4 Risicobeoordeling par 4.3.1. en 4.3.2. pagina 27):

- Dat, ten gevolge van de verspreiding van verontreiniging, er sprake kan zijn van aantasting van de kwaliteit van het grondwater in de vorm van eutrofiëring/verrijking (stikstof, organisch materiaal). De aantasting kan plaatsvinden tot circa 25 -mv, waar zich een scheidende laag bevindt.
- De afdeklaag sterk verontreinigd is met koper en zink. Een uitgevoerde risicobeoordeling in 2010 (rapportage deklaagonderzoek) bevestigt dit.
- De risico's voor het ecosysteem niet zijn bepaald, afhankelijk van het beoogd gebruik kunnen er wel effecten optreden. Ook is de deklaag dermate dun dat contact kan optreden met het stortmateriaal.

Via onderstaande link kunt u het rapport downloaden.

<http://www.valkenswaard.nl/document.php?m=43&fileid=872974&f=2920f8d5accf1b7190b7e4594bc1113c&attachment=0&c=60220>

Op pagina 113 van het ontwerpbeheerplan wordt als belangrijk knelpunt genoemd: “Eutrofiëring (en verzuring) (door stikstofdepositie, via grondwater”. Op pagina 116 staat vermeld: “De habitattypen in het Natura 2000-gebied hebben in meer of mindere mate last van eutrofiering (verrijking met nutriënten).

In het ontwerpbeheerplan wordt verzuimd melding te maken van eutrofiering ten gevolge van verspreiding van verontreiniging van grondwater door stortingen van o.a. chemisch bedrijfsafval op de stortplaats aan de Victoriedijk te Valkenswaard. Ook ontbreken gerichte herstelmaatregelen.

Huidige schadelijke auto- en motorcrossactiviteiten Eurocircuit

Hoofdstuk 4, pagina 98, beschrijft de relatie tussen de instandhoudingsdoelstellingen en de huidige activiteiten in en rond Leenderbos, Groote Heide en de Plateaux hoe daarmee moet worden omgegaan. Uitgangspunten zijn de knelpunten, die de realisatie van de doelen voor de aangewezen habitats en soorten nu ondervinden.

Op pagina 8 staat beschreven: *“Daarnaast blijkt uit dit beheerplan dat de activiteiten in de directe omgeving geen negatieve gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen en dat deze vooralsnog kunnen worden voortgezet (afgezien van het generieke stikstofbeleid en lozingen van RWZI en riooloverstorten in Nederland en België)”*.

Gesteld wordt op pagina 114 vervolgens: *“De huidige recreatieve activiteiten geen relatie hebben met de gesignaleerde knelpunten en er dan ook geen beperkingen nodig zijn. Het is wel mogelijk dat de groei van de recreatie in de toekomst leidt tot knelpunten. Indien in de toekomst de drukte toeneemt, waardoor bijvoorbeeld de rust afneemt en dit knelpunten veroorzaakt voor de Natura 2000-doelen, dan zal er ingegrepen moeten worden. Vooralsnog is dit met de huidige recreatiedruk niet nodig, en is de rust voldoende gegarandeerd.”*

“Voor het organiseren van evenementen, het gebruik van wegen etc gelden nu al voorwaarden op grond van de APV, stiltegebiedenbeleid ed. Handhaving van deze voorwaarden is essentieel om de natuurwaarden te beschermen en de belevingswaarde (met name rust) van de natuurgebieden te waarborgen.”

Bij dezen maken wij u er op attent dat, gezien in het licht van bovenstaande tekst uit het ontwerpbeheerplan, verzuimd is om bij de signalering van knelpunten melding te maken van rally- en motorcrossactiviteiten rond Leenderbos, Groote Heide en De Plateaux op het Eurocircuit te Valkenswaard. Het Eurocircuit is direct, op zeer korte afstand, gelegen tussen de deelgebieden Malpie en beekdal van de Keersop. De huidige omvang en intensiteit van de crossactiviteiten worden aanzienlijk en ontoelaatbaar overschreden ten opzichte van de vigerende milieuvergunningen uit 1993, zowel wat aantal evenementen, het aantal crossers en motoren en auto's betreft. Er is sprake van vele evenementen die tienduizenden bezoekers per jaar trekken en veel verkeersbewegingen met zich meebrengen. Handhaving van de bepalingen uit de vergunningen vindt niet of onvoldoende plaats en de huidige activiteiten hebben een negatieve invloed op de instandhoudingsdoelstellingen. Ook biedt het stiltegebiedenbeleid onvoldoende waarborg. Afhankelijk van welke kant de wind komt veroorzaken activiteiten op het Eurocircuit ongelofelijke herrie op de Malpie en bij de Keerop.

Momenteel lopen er diverse handhavingsverzoeken en juridische procedures tegen afwijzing van handhaving door de gemeente Valkenswaard.

Auto- en motorcrossactiviteiten veroorzaken verontreinigingen door emissies naar lucht, bodem en water. De belangrijkste effecten van uitlaatgassen van motoren op natuurwaarden in en om het plangebied zijn verzuring en vermesting en verslechtering van luchtkwaliteit door de uitstoot van fijnstof.

De verstoring door geluid door de activiteiten op het Eurocircuit heeft een negatieve invloed op het leefgebied van soorten broedvogels, zoals in het plangebied voorkomende Boomleeuwerik, Nachtzwaluw, Roodborsttapuit, Wespandief.

Ook is er sprake van mogelijk significant negatieve effecten door de eutrofiërende werking van stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelen van meerdere habitattypen, zoals bijvoorbeeld H4030 Droge heide.

De crossactiviteiten op het Eurocircuit hebben schadelijk effect op de kritische factoren en ecologische vereisten in het gebied en dienen dan ook beschreven en beoordeeld te worden. De veel te hoge stikstofemissie- en deposities vormen behoren tot de belangrijkste knelpunten voor de natuur en het niet meenemen van de door crossactiviteiten veroorzaakte emissies en deposities in het ontwerpbeheerplan doet geen recht aan de urgentie van het probleem.

Illegale motorcross en georganiseerde mountainbiketourtochten.

Geen aandacht wordt besteed aan de schadelijke invloeden van de illegale motorcrossactiviteiten door de bosgebieden, alsmede de georganiseerde mountainbiketourtochten waarbij veelvuldig van de toegestane routepadten wordt afgeweken. Genoemde activiteiten kunnen nadelige effecten hebben op kritische de factoren en ecologische vereisten in het gebied en dienen beschreven en beoordeeld te worden. Een en ander in relatie tot de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen.

De gemeente Valkenswaard geeft een meerjarenvergunning af voor veldtoertochten door de bossen bij de afweging waarvan de instandhoudingsdoelstellingen onvoldoende zijn en worden betrokken.

Gebiedsindeling

Het besproken gebied omvat enkele van elkaar gescheiden delen. De waarde van het geheel zou toenemen, als er verbindingen bestonden tussen deze delen. Hiertoe zouden er in de tussengelegen gebieden ecologische verbindingzones moeten bestaan, zoals een bomenrij, een zandweg of een sloot, waarlangs zich de kleinere dieren van het ene natuurgebied naar het andere zouden kunnen bewegen. Deze zones zouden vooral in oost-west-richting moeten lopen om de stroomgebieden van Tongelreep, Dommel en Beekloop ten zuiden van Valkenswaard te verbinden. Daarbij zouden respectievelijk de wegen Maastrichterweg en Luikerweg gepasseerd moeten worden. Op welke wijze dat zou kunnen gebeuren, zal van de kosten afhangen. Nu is van belang, dat de gronden voor zulke verbindingzones gereserveerd blijven voor een mogelijke aanleg. Dit zou met de gemeentebesturen zijn af te stemmen. Op pagina 101 wordt ook de mogelijkheid genoemd, dat EHS- gebieden buiten het Natura2000-gebied kunnen bijdragen aan de natuurdoelstellingen.

Naamgeving

In de gemeente Heeze kent men twee gebieden Grote Heide. In het beheerplan worden deze soms onderscheiden met “noord” en “zuid”, maar niet steeds, zodat soms onduidelijk is, welk deel wordt bedoeld. Dit misverstand lijkt te vermijden. Voor vennen komt wel eens tweemaal dezelfde benaming voor. Zo kent men de naam Klotven voor een ven op de Plateaux en op het Noord-oost gedeelte van de zuidelijke Grote Heide.

De benaming Strijper Aa wordt gebruikt voor de oude Strijper Aa en voor de meer oostelijke gelegen stroom, die met “omleidingskanaal” wordt aangeduid door het waterschap en het meeste water vervoert, maar geen beek is.

Waterhuishouding

De stuw in de Tongelreep ligt niet benedenstrooms van de visvijvers (pagina 47), maar bovenstrooms en voorziet de parallelsloten Wetering langs de westzijde en de Bronzen sloot aan de oostzijde van water met de stand van boven de stuw. Hierdoor konden in het verleden de visvijvers worden gevuld vanuit deze sloten en gelegegd naar de Tongelreep. Het is sinds het stoppen van de viskwekerij niet meer nodig, dat dit voor elke vijver afzonderlijk kan. Dus zouden deze vijvers nu in serie geschakeld kunnen worden, zodat het water van zuid naar noord door de verschillende vijvers geleid wordt. Daardoor zouden de meststoffen in het water afnemende gehalten kunnen krijgen in de stroomrichting en benedenstrooms zou tamelijk zuiver water op de beek worden geloosd. Het invangen van slib en mest zou dan vooral in de meest bovenstrooms gelegen vijver geschieden, waar dan periodiek de te hoge plantengroei en eventueel slib te verwijderen zou zijn. De praktische uitvoering hiervan lijkt weinig ingrijpend en zou ook stapsgewijs kunnen.

Stikstofdepositie

Deze lijkt te dalen, maar het doel, 500 Mol/ha/j voor kwetsbare gebieden, lijkt nog ver weg, als we nu op het niveau van ruim 1500 zitten en in 2030 misschien 1300 verwachten. Evengoed is het dan wel vreemd, dat op pagina 131 de mogelijkheid wordt geopperd van nieuwe economische ontwikkelingen, die de ruimte zouden opvullen die zou ontstaan bij het dalen van de depositie. Dit lijkt wel zeer prematuur. In dit verband wijzen wij u ook op hetgeen gesteld is onder "Huidige activiteiten Eurocircuit" en onder "Illegale motorcross en georganiseerde mountainbiketourtochten".

Recreatie

Op pagina 8 e.v. wordt gesproken over de negatieve effecten van de kanovaart en eventuele maatregelen. Evenwel staat op pagina 118 e.v. dat dit geen knelpunt is, omdat de schade aan de plantengroei meevalt. Hieraan is toe te voegen, dat de rustverstoring voor de dieren zeer duidelijk is en dat de Dommel als broedgebied voor met name watervogels over een brede zone in waarde is verminderd. Een eenvoudige maatregel zou al zijn, dat in de broedperiode het gebied voor enige tijd wordt afgesloten. Deze maatregel komt al bij veel natuurgebieden voor en is dus geen precedent. Ook zou het aantal vergunningen meer in overeenstemming met de ecologische draagkracht van het gebied kunnen worden gebracht. Tenslotte zouden de vergunningen voor een beperkt aantal jaren gegeven kunnen worden, zodat nog enige aanpassing mogelijk is.

In het overgangsgebied van de Dommel en de Malpie zijn, sinds kort, weer bevers aangetroffen. De effecten van de kanovaart op de Dommel kunnen schadelijk worden genoemd voor de leefomgeving van de bevers. In het beheerplan wordt geen melding gemaakt van het voorkomen van bevers in genoemd gebied.

Broedvogels

Er wordt aandacht besteed aan nachtzwaluw, boomleeuwerik en roodborsttapuit en dat is toe te juichen. Er zijn echter meer vogels te beschermen, zoals veldleeuwerik, klapekster en andere. Hiervoor bestaat geen actief beleid. Ook de terugkeer van de grutto als broedvogel, vroeger aanwezig in het gebied Bruggerhuizen en Tongelreep, zou te bevorderen zijn als de veeteelt extensiveert. De grutto is tenslotte een Nederlands boegbeeld.

Archeologie en cultuurhistorische aspecten

Naar onze mening ontbreekt in het ontwerpbeheersplan voldoende aandacht voor archeologie en de cultuurhistorische aspecten van het plangebied. Hoewel in het plan in hoofdstuk 3.5. wordt gesproken over archeologie en cultuurhistorische aspecten is dit slechts een zeer summiere inventarisatie. Het plangebied omvat vele cultuurhistorische aspecten die volgens Groen en Heem niet alleen beschermd dienen te worden maar ook aandacht moeten krijgen wanneer er sprake is van beheerwerkzaamheden. Met name ontgronden en afplagging kunnen tot forse aantastingen en vernielingen leiden. Wij verwijzen o.a. naar de vernietiging van de archeologische waarden door ontgroning in het deelgebied Valkenhorst bij de aanleg van het ecoduct enkele jaren geleden (in januari 2014 in gebruik genomen).

Ook aandacht voor monumentale bomen en cultuurhistorisch groen elementen ontbreken in het plan. Wij verwijzen daarvoor o.a. naar de oude akkercomplexen met aanwezige akkerranden bij de Molenberg te Leende.

Wij verzoeken u met bovenstaande rekening te houden.

hoogachtend, namens het bestuur van Groen en Heem Valkenswaard e.o.,

drs. L. de Brouwer, voorzitter

ing. B. Verbeek, secretaris